

Економічні науки

УДК 055.004

Тарасенко Дарія Анатоліївна

*студентка магістратури спеціальності «Менеджмент»
Державний університет інфраструктури та технологій*

Войтович Анастасія Юріївна

*студентка магістратури спеціальності «Менеджмент»
Державний університет інфраструктури та технологій*

Науковий керівник:

Лучникова Тетяна Петрівна

*старший викладач кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Державний університет інфраструктури та технологій*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ ОНЛАЙН- НАВЧАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

***Анотація.** Досліджена сутність дистанційного навчання, його стан на сучасному етапі як в Україні, так і за кордоном.*

***Ключові слова:** онлайн-навчання, курси, персонал, онлайн-платформа.*

Постановка проблеми. Одним із сучасних інструментів розвитку та навчання персоналу підприємств є онлайн-навчання. У період стрімкого розвитку інтернету, дистанційне навчання стає все більш популярним, і саме тому постає питання про вибір якісної онлайн-платформи для навчання.

Основні матеріали дослідження. Протягом останніх років набуває все більшого поширення дистанційне навчання, що реалізується за допомогою інтернет-технологій та відповідних освітніх платформ.

Онлайн-освіта з кожним роком набирає все більшої популярності. Фахівці з досліджень технологічного ринку TechNavio дослідили світові тенденції в онлайн-навчанні і спрогнозували щорічне зростання ринку в сегменті на 5,23% до 2019 р.

Коли мова йде про онлайн освіту, то ми маємо на увазі масово відкриті онлайн курси (МВОК) – безкоштовні відео лекції, інтерактивні завдання та форуми для обговорення навчальних матеріалів. Сам термін “масовий відкритий онлайн курс” (англійською мовою Massive Open Online Course) складається із чотирьох основних компонентів:

- 1) Massive (масовий) – мається на увазі, що навчатися можуть студенти з різних куточків світу;
- 2) Open (відкритий/безкоштовний) – будь-який початковий матеріал надається безкоштовно, до навчання може приєднуватися будь-хто у будь-який час;
- 3) Online (онлайн) – всі курси знаходяться в відкритому доступі у мережі інтернет на спеціальній мережевій платформі;
- 4) Course (курс) – кожен курс має свої правила, свою структуру та свою мету навчання [6].

На 2018 рік масові відкриті онлайн-курси (МООС) охопили 900 університетів і зібрали 101 млн користувачів з усього світу. У той же час, кількість тих, хто вперше зареєструвався на платформах онлайн-навчання, впала. Class Central, найбільший агрегатор МООС, щороку аналізує головні зміни та тренди масових відкритих онлайн-курсів.

У 2018 року хоча б на один МООС зареєструвалися 20 мільйонів нових користувачів. Для порівняння, і в 2017, і в 2016 роках на платформи онлайн-навчання приходили по 23 мільйони чоловік. Незважаючи на це,

кількість користувачів, готових платити за онлайн-навчання, зростає (рис.1).

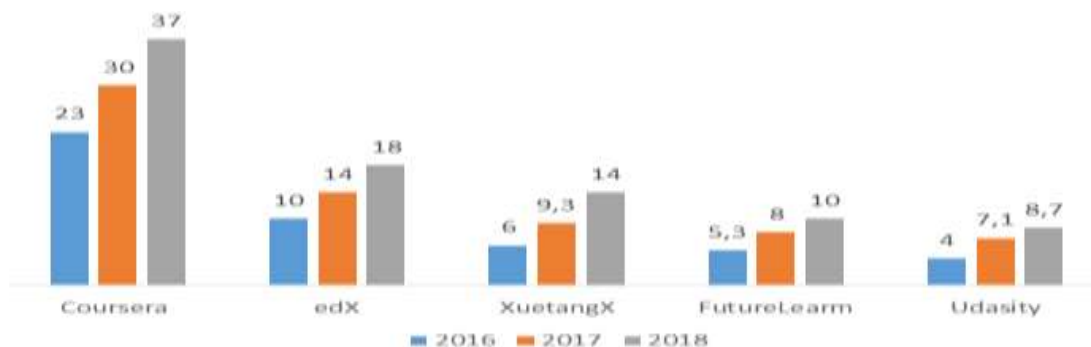

Рис. 1. Кількість користувачів на MOOC-платформах в світі, млн осіб

П'ятірка найбільших MOOC-платформ не змінюється. Абсолютним лідером за кількістю зареєстрованих користувачів залишається Coursera. У 2018 році вона досягла 37 мільйонів студентів. Традиційно, це в два рази більше, ніж edX, що займає друге місце.

До кінця 2018 року понад 900 університетів по всьому світу запустили сумарно 11,4 тисячі онлайн-курсів. Кількість доступних курсів (рис. 2) стрімко зростає, але це не означає, що корисної інформації стає більше. В останні роки курси стають все коротшими, а їх розклад - більш гнучким. В цілому, розподіл курсів з предметів не змінилося з попереднього року. 40% курсів відносяться до категорій, які легко монетизувати: бізнес і технології.

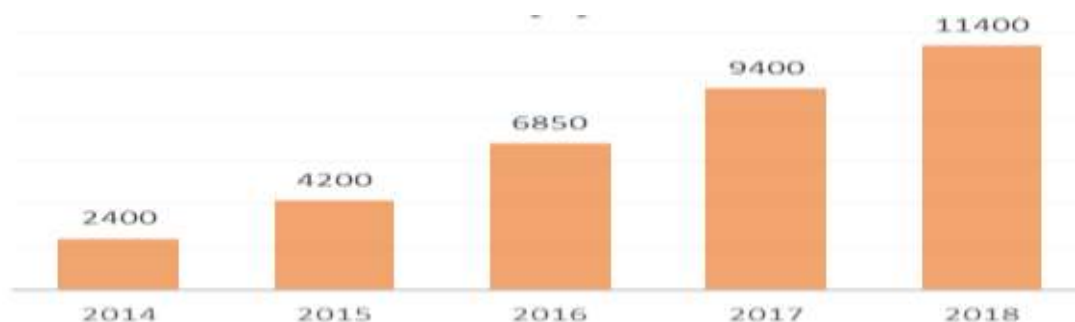

Рис. 2. Кількість курсів на всіх MOOC-платформах, млн

Все більше людей вважають за краще здобувати освіту не в стандартних навчальних закладах, а на різних безкоштовних і умовно-

платних онлайн-курсах. Майже три чверті дорослих людей говорять про те, що людина сама несе відповідальність за розвиток своїх талантів і навичок. Молоде покоління починає чинити опір традиційній системі навчання. Деякі навмисно уникають навчання в коледжах і вузах, вважаючи за краще онлайн-курси по важливим для них навичкам (рис.3).

Рис. 3. Розподіл курсів на платформах MOOC за напрямками

Ринок онлайн-освіти зростає стрімкими темпами: з 2012 по 2017 рік щорічний приріст в цьому напрямку становить 23%. Однак в загальній масі освітніх послуг онлайн-освіту поки що займає не більше 2-3%. Цей напрямок відкриває широкі можливості в сегментах b2c і b2b, тому воно особливо затребуване серед представників провідних світових компаній.

Лідером в світовій освіті через інтернет залишаються США: Америці належить половина ринку онлайн-освіти. Цей показник стрімкими темпами наздоганяють азіатські країни: в Китаї попит на послуги щороку зростає в кілька разів. Україна поки що відстає від загального тренда, однак і тут онлайн-освіту продовжує розвиватися: передбачається, що протягом наступних 5 років аудиторія онлайн-курсів досягне 8% від усієї кількості учнів [2].

Світовий ринок електронного навчання на 2018р. оцінюється експертами в \$ 107 млрд: Європа - 41,6%, Азія - 28,4% Північна Америка - 22,4%, Південна Америка - 3,3%. Основними гравцями на цьому ринку є

відкриті, Віртуальні, Електронні, Мережеві і Кібер-університети, Smart-університети, основне зростання яких припав на останнє десятиліття. Масштаби їх діяльності вражають, в кожному з них навчаються понад 500 тис. осіб [4-5].

Онлайн-освіта буде ще активніше розвиватися в сегменті b2b. Для компаній зростання кваліфікації співробітників - це можливість підвищити конкурентоспроможність і завоювати нові позиції, для персоналу - це шанс на просування по кар'єрних сходах і освоєння передових освітніх програм від кращих навчальних закладів світу.

Збільшується потік інвестицій в цю сферу, що свідчить про зацікавленість представників бізнес-співтовариств. За дослідженнями Brandon Hall Group, вже в 2019 році 42% великих міжнародних організацій планує розширювати вкладення в корпоративне навчання співробітників з використанням інтернет-технологій. Можна очікувати, що з часом вони опиняться нарівні з традиційними освітніми методиками, а за деякими напрямками обійдуть їх [2].

Сучасна дистанційна освіта – це розширена система передачі знань на відстані за допомогою різних засобів і технологій, що забезпечує отримання актуальної та необхідної інформації для використання у практичній діяльності [1].

У тому випадку, коли онлайн-навчання реалізується в межах певного підприємства, враховуючи його специфічні завдання та потреби, мова йде про корпоративну систему.

Корпоративна система дистанційного навчання забезпечує [3]:

- навчання співробітників за гнучким графіком безпосередньо на своїх робочих місцях;
- охоплення великої кількості персоналу одночасно;
- оперативний контроль якості підготовки персоналу на основі звітів і результатів тестування;

- автоматизацію обробки результатів атестації через інтеграцію системи навчання з базою даних персоналу відділу кадрів;
- створення єдиного стандарту тестування і атестації знань і практичних навичок фахівців.

Висновки. Результати проведених досліджень показали, що дистанційне навчання має переваги у порівнянні з традиційним навчанням: передові освітні технології, доступність джерел інформації, зручна система консультування, індивідуалізація навчання, зручний графік та місце роботи.

Система дистанційного навчання є головним інструментом комплексної автоматизації бізнес-процесів, пов'язаних з адаптацією, оцінкою, тестуванням і навчанням персоналу, управлінням талантами, систематизацією та зберіганням знань, а також з організацією корпоративних комунікацій і взаємодії між співробітниками і кадровим підрозділом. Онлайн-курси допомагають швидше опанувати нову професію. Однак при навчанні онлайн ви повинні бути добре мотивованим та організованим, навчитись самотійно здійснювати контроль над процесом навчання.

Література

1. EdX [Електронний ресурс]. 2018. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/EdX>.
2. Долинський Є.В. Дистанційне навчання – одна з прогресивних форм підготовки фахівців / Є.В. Долинський // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Збірник наукових праць. Вип. 42 / За заг. ред. проф. Матвієнко О.В. К.: Вид. центр КНЛУ, 2010. С. 202-207.
3. Заховайко М. Дистанційне навчання: плюси й мінуси [Електронний ресурс] / Заховайко Майя. URL: <https://kpi.ua/805-9>.
4. Навроцький О. І. Соціокультурні передумови й організаційні форми

дистанційного навчання: західний досвід і перспективи вітчизняної вищої школи [Електронний ресурс] / О. І. Навроцький. URL: https://www.filosof.com.ua/Jornel/M_44/Navrozky.htm.

5. Назарко І. С. Використання засобів дистанційної освіти для підвищення ефективності навчального процесу у ВНЗ [Електронний ресурс] / І. С. Назарко. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17337/1/konferencija_.pdf.
6. Бацуровська І.В., Джаландінова Ю.А. Історія розвитку масових онлайн курсів в освіті [Електронний ресурс] / І.В. Бацуровська Ю.А. Джаландінова // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. 2015. Вип. С. 63-64. Режим доступу 19.09.2017: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2015_1_7